

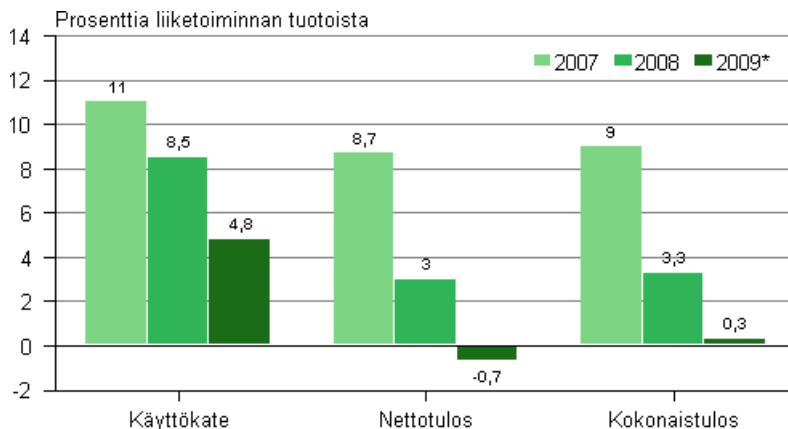
Teollisuuden tilinpäätöstilasto

2009, ennakko

Tehdasteollisuuden kannattavuus oli historiallisen alhaalla 2009

Tehdasteollisuuden toiminnan kannattavuus ennen poistoja ja rahoituseriä eli käyttökate oli Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 4,8 prosenttia liiketoiminnan tuotoista vuonna 2009. Tehdasteollisuuden nettotulos painui 0,7 prosenttia miinukselle ja kokonaistulos oli 0,3 prosenttia liiketoiminnan tuotoista.

Tehdasteollisuuden kannattavuus 2007–2009*

* ennakkotieto

Metsä- ja metalliteollisuuden kannattavuuden jyrkkä pudotus heijastui koko tehdasteollisuuteen. Käyttökate ja nettotulos heikkenivät molemmat 3,7 prosenttiyksikköä ja kokonaistulos 3,0 prosenttiyksikköä vuoteen 2008 verrattuna. Metall- ja metsäteollisuudesta poiketen kemianteollisuuden toiminta oli käyttökateella mitaten edellisvuotta kannattavampaa.

Pk-yritysten kannattavuus oli parempi kuin suurilla yrityksillä. Kuitenkin myös pk-sektorilla kannattavuus heikkeni edellisvuoteen verrattuna. Pk-yritysten käyttökate oli 7,6 prosenttia liiketoiminnan tuotoista laskien 2,1 prosenttiyksikköä edellisvuodesta. Nettotulos oli 0,7 ja kokonaistulos 1,3 prosenttia liiketoiminnan tuotoista.

Tiedot perustuvat verohallinnon elinkeinoverotusaineistoihin. Tietoja on täydennetty Tilastokeskuksen omalla kyselyllä.

Sisälllys

Tehdasteollisuus 2009, ennakko.....	4
1. Liikevaihto.....	4
2. Kannattavuus.....	6
3. Rahoitus.....	8
4. Investoinnit.....	8
5. Jalostusarvo.....	9

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kaivostoiminnan ja tehdasteollisuuden tuloksen muodostuminen 2008–2009*.....	10
Liitetaulukko 2. Kaivostoiminnan ja tehdasteollisuuden tunnusluvut 2008–2009*.....	10

Kuviot

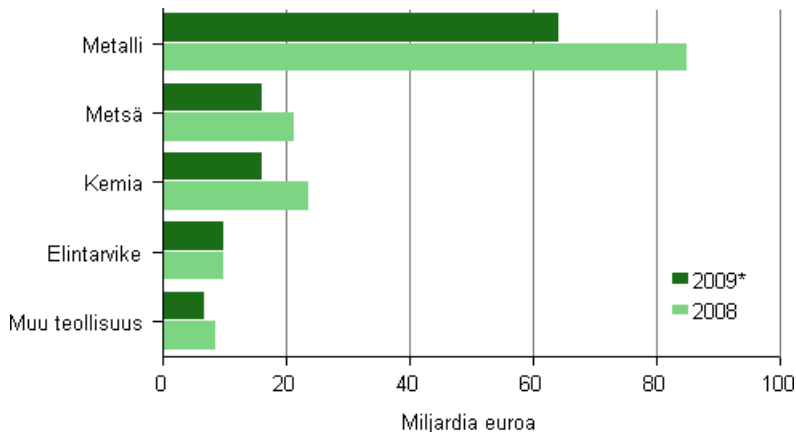
Kuvio 1. Tehdasteollisuuden liikevaihto toimialoittain 2008–2009*.....	4
Kuvio 2. Tehdasteollisuuden liikevaihdon muutos toimialoittain 2009*.....	4
Kuvio 3. Metalliteollisuuden liikevaihto alatoimialoittain 2008–2009*.....	5
Kuvio 4. Tehdasteollisuuden liikevaihdon jakauma 2009*.....	5
Kuvio 5. Pk-yritysten liikevaihdon muutos toimialoittain 2009*.....	6
Kuvio 6. Tehdasteollisuuden käyttökate toimialoittain 2008–2009*.....	6
Kuvio 7. Tehdasteollisuuden nettotulos toimialoittain 2008–2009*.....	7
Kuvio 8. Pk-yritysten kannattavuus 2007–2009*.....	7
Kuvio 9. Tehdasteollisuuden kokonaisvelat toimialoittain 2008–2009*.....	8
Kuvio 10. Tehdasteollisuuden nettoinvestoinnit toimialoittain 2008–2009*.....	9
Kuvio 11. Tehdasteollisuuden jalostusarvo / henkilöstökulut 2008–2009*.....	9
Teollisuuden tilinpäätöstilaston laatuseloste.....	12

Tehdasteollisuus 2009, ennakko

1. Liikevaihto

Tehdasteollisuusyritysten liikevaihto oli ennakkotietojen mukaan yhteensä 114,8 miljardia euroa vuonna 2009. Taantuma näkyi yritysten tilinpäätöksissä liikevaihdon voimakkaana supistumisena. Koko toimialan liikevaihto pieneni edellisvuodesta 23,5 prosenttia eli 35,2 miljardia euroa.

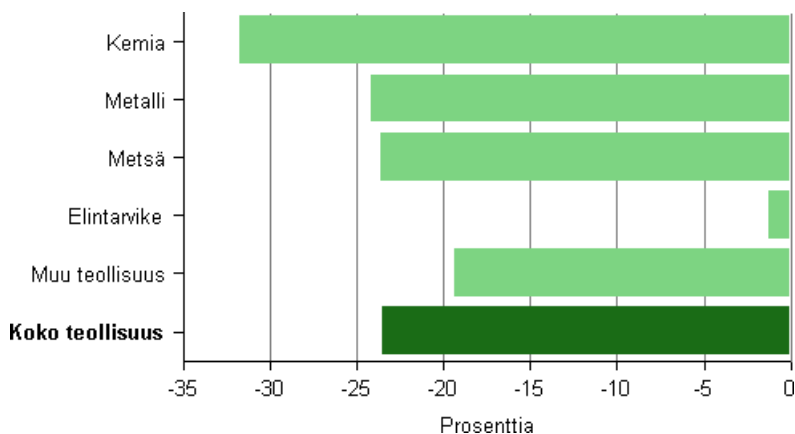
Kuvio 1. Tehdasteollisuuden liikevaihto toimialoittain 2008–2009*

* ennakkotieto

Liikevaihto supistui voimakkaasti kaikilla teollisuuden kolmella pääsektorilla. Kemianteollisuudessa liikevaihto putosi 31,8 prosenttia. Metalliteollisuuden liikevaihto supistui 24,2 prosenttia ja metsäteollisuuden 23,6 prosenttia edellisvuodesta. Elintarviketeollisuuden liikevaihto on pysynyt taantumasta huolimatta vakaana. Sen liikevaihto supistui vain niukasti edellisvuoden tasosta.

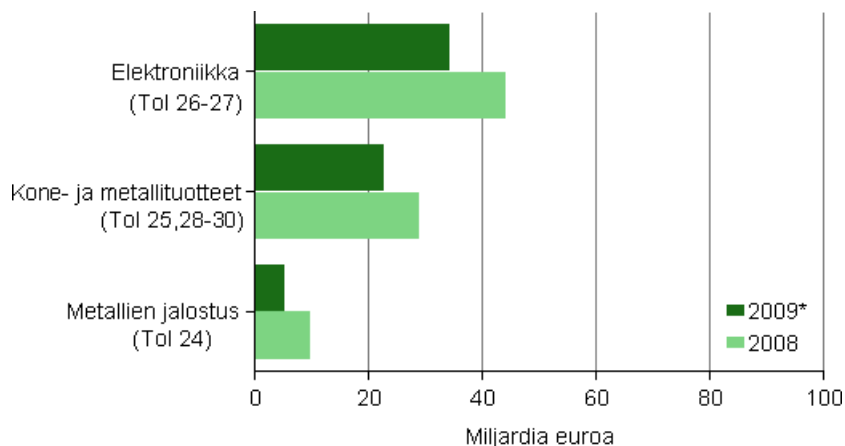
Kuvio 2. Tehdasteollisuuden liikevaihdon muutos toimialoittain 2009*

*ennakkotieto

Euromääräisesti suurin pudotus oli metalliteollisuudessa, 20,6 miljardia euroa. Kemianteollisuuden liikevaihto pieneni 7,6 miljardia euroa ja metsäteollisuuden liikevaihto 5,1 miljardia edellisvuodesta. Alatoimialoista metallien jalostuksessa tapahtui suurin muutos. Sen liikevaihto laski 4,5 miljardia euroa ja kutistui lähes puoleen vuoteen 2008 verrattuna..

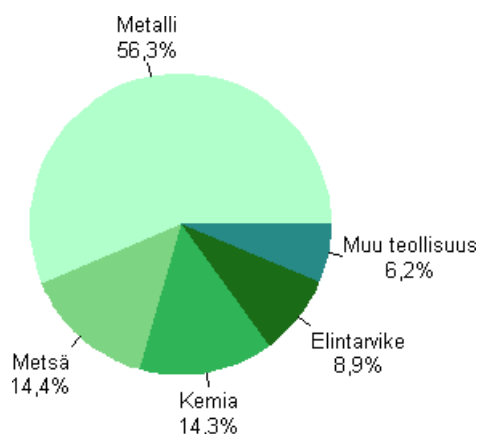
Kuvio 3. Metalliteollisuuden liikevaihto alatoimialoittain 2008–2009*

*ennakkotieto

Metalliteollisuuden osuus koko tehdasteollisuuden liikevaihdosta pysyi lähes ennallaan. Sen osuus oli 56 prosenttia eli 64,6 miljardia euroa. Sähkö- ja elektroniikkateollisuuden sektori kattoi hieman yli puolet koko metalliteollisuudesta ja sen liikevaihto oli 34,5 miljardia euroa. Kemianteollisuus ja metsäteollisuus ovat liikevaihdolla mitattuna lähes samansuuruiset. Elintarvikesektori kattoi hieman alle 9 prosenttia koko tehdasteollisuuden liikevaihdosta.

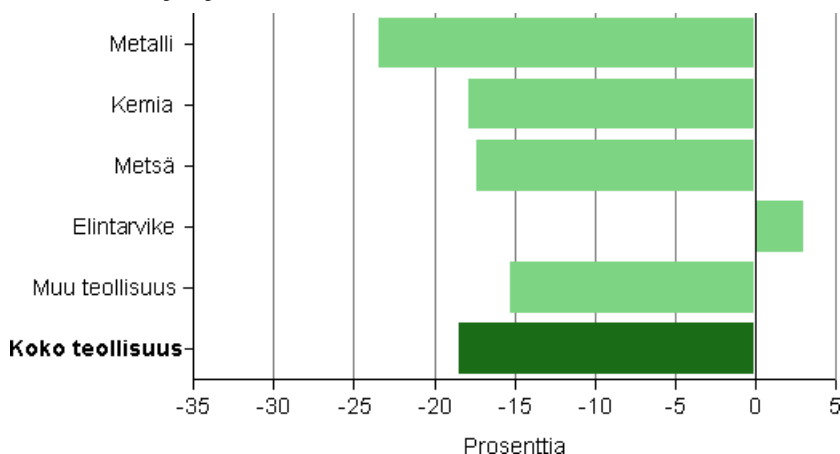
Kuvio 4. Tehdasteollisuuden liikevaihdon jakauma 2009*

*ennakkotieto

Pk-yritysten liikevaihto oli 20,8 miljardia euroa vuonna 2009. PK-sektorin osuus oli 18,1 prosenttia koko tehdasteollisuuden liikevaihdosta, prosenttiyksikön verran suurempi kuin edellisvuonna. Liikevaihto laski tehdasteollisuuden pk-sektorilla 4,7 miljardia euroa eli 18,5 prosenttia. Tehdasteollisuuden suurilla yrityksillä liikevaihto laski 30,5 miljardia euroa eli 24,5 prosenttia edellisvuodesta..

Kuvio 5. Pk-yritysten liikevaihdon muutos toimialoittain 2009*

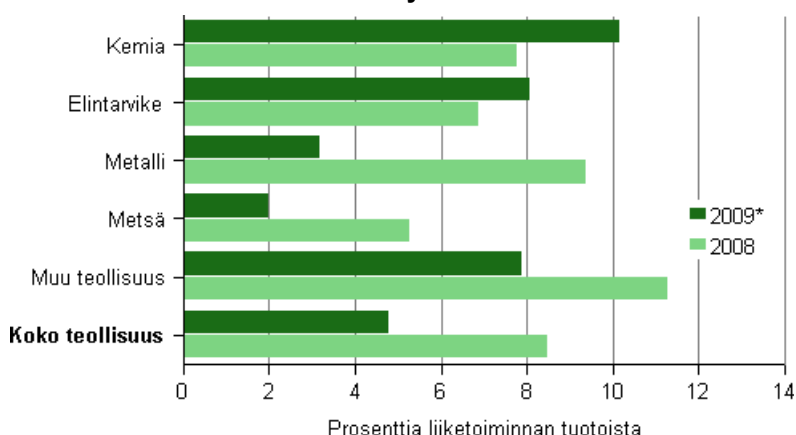
*ennakkotieto

2. Kannattavuus

Tehdasteollisuuden kannattavuus heikkeni merkittävästi sekä käyttökateella että netto- ja kokonaistuloksella mitaten jo vuonna 2008. Sama kehitys jatkui myös vuonna 2009. Päätoimialoista taantuma vaikutti eniten metalli- ja metsäteollisuuteen. Niiden kannattavuus heikkeni edelleen kaikilla kannattavuuden mittareilla. Kemianteollisuudessa kehitys oli erisuuntainen. Sen käyttökate koheni edellisvuodesta.

Teollisuusyritysten liiketoiminnan kannattavuus ennen poistoja ja rahoituseriä eli käyttökate putosi historiallisen alas. Käyttökateprosentti jäi huomattavasti pienemmäksi kuin 1990 –luvun lamavuosina. Tällöin käyttökate oli alimmillaan 7,5 prosenttia liikevaihdosta. Vuonna 2009 tehdasteollisuuden käyttökate oli 4,9 prosenttia liikevaihdosta ja 4,8 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Käyttökate pieneni 3,7 prosenttiyksiköllä eli 7,3 miljardilla eurolla edellisvuoden tasosta. Yritysten tuotot pienenevät 35,5 miljardia euroa vuonna 2009, mutta yritysten käyttömenot supistuivat tuottoja vähemmän. Aine- ja tarvikekäyttö laski 22 miljardia euroa eli suhteellisesti saman verran kuin tuototkin. Sen sijaan henkilöstökulut ja muut liiketoimintakulut supistuivat vain noin 10 prosenttia edellisvuodesta. Tehdasteollisuuden 5,6 miljardin euron käyttökate ei riittänyt poistoihin ja arvonalentumisiin.

Kuvio 6. Tehdasteollisuuden käyttökate toimialoittain 2008–2009*

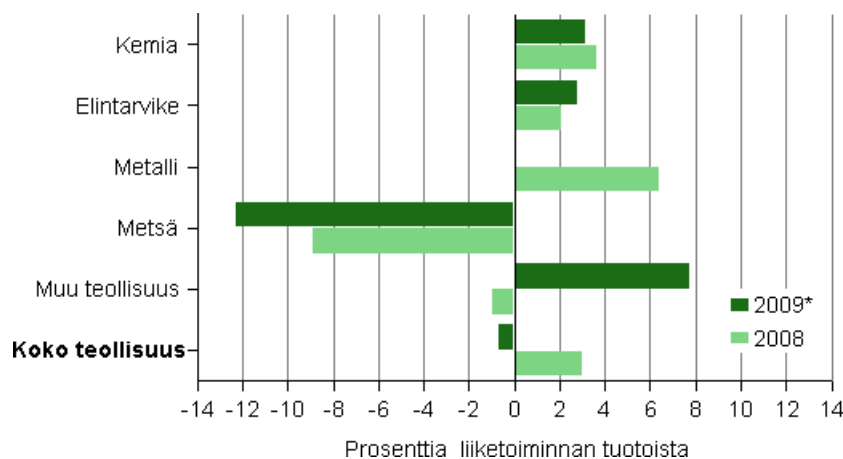
*ennakkotieto

Metalliteollisuudessa käyttökate saatiin 6 miljardia euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Käyttökateen osuus tuotoista oli 3,2 prosenttia eli 6,2 prosenttiyksikköä vähemmän kuin edellisvuonna. Metsäteollisuuden käyttökate oli 2 prosenttia liiketoiminnan tuotoista jääden 3,3 prosenttiyksikköä heikommaksi kuin edellisvuonna. Kemianteollisuudessa tuotot supistuivat 7,6 miljardia euroa, mutta käyttökate saatiin lähes saman verran kuin vuonna 2008. Siksi kemianteollisuuden käyttökate nousi 2,4 prosenttiyksikköä.

Koko tehdasteollisuuden nettotulos painui 0,8 miljardia euroa miinukselle. Nettotuloksen osuus laski 3 prosentista -0,7 prosenttiin liiketoiminnan tuotoista. Sekä teollisuuden saamat rahoitustuotot että maksamat rahoituskulut laskivat. Teollisuuden rahoitustuotot olivat 0,7 miljardia euroa rahoituskuluja suuremmat vuonna 2009. Teollisuusyritykset maksoivat veroja 1,2 miljardia euroa, lähes miljardi euroa vähemmän kuin edellisvuonna.

Vaikka metalliteollisuuden rahoitustuotot olivat miljardi euroa suuremmat kuin rahoituskulut, jäi sen nettotulos hieman miinusmerkkiseksi. Nettotulos oli -0,2 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Metsäteollisuudessa nettotulos oli 2 miljardia euroa tappiolla ja painui -12,3 prosenttiin liiketoiminnan tuotoista.

Kuvio 7. Tehdasteollisuuden nettotulos toimialoittain 2008–2009*

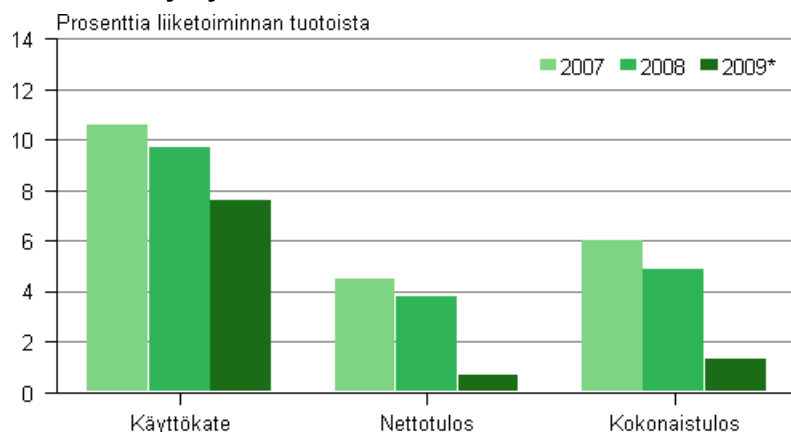

* ennakkotieto

Nettotuloksen heikkeneminen heijastui myös kokonaistulokseen. Satunnaisten erien vaikutus kokonaistulokseen jäi vähäiseksi. Tehdasteollisuuden kokonaistulos oli 0,3 prosenttia liiketoiminnan tuotoista.

Pk-yritysten kannattavuus heikkeni myös sekä käyttökateella että netto- ja kokonaistuloksella mitaten vuonna 2009, mutta tulosten heikennys oli huomattavasti suuria yrityksiä vähäisempää. Pk-yritysten käyttökateprosentti pieneni edellisvuodesta 2,1 prosenttiyksikköä, nettotulos hieman yli 3 ja kokonaistulos 3,6 prosenttiyksikköä. Pk-yrityksille jäi käyttökate 1,6 miljardia euroa eli 7,6 prosenttia liiketoiminnan tuotoista vuonna 2009. Nettotulos oli 0,7 ja kokonaistulos 1,3 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Taantuma ei vaikuttanut pk-yrityksiin yhtä voimakkaasti kuin suuriin yrityksiin. Suurilla yrityksillä käyttökate laski 4,1 prosenttiyksikköä, nettotulos 3,8 ja kokonaistulos 2,8 prosenttiyksikköä.

Kuvio 8. Pk-yritysten kannattavuus 2007–2009*

* ennakkotieto

Nettotuloksen heikkeneminen heijastui myös kokonaistulokseen. Satunnaisten erien vaikutus kokonaistulokseen jäi vähäiseksi. Tehdasteollisuuden kokonaistulos oli 3,3 prosenttia liiketoiminnan tuotoista.

Pk-yritysten kannattavuus heikkeni sekä käyttökateella että netto- ja kokonaistuloksella mitaten vuonna 2008. Pk-yritysten käyttökateprosentti pieneni edellisvuodesta prosenttiyksikön samoin nettotulos. Kokonaistulos heikkeni 1,3 prosenttiyksikköä. Pk-yrityksille jäi käyttökate 2,5 miljardia euroa eli 9,6 prosenttia liiketoiminnan tuotoista vuonna 2008. Nettotulos oli 3,5 ja kokonaistulos 4,7 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Edellisvuosista poiketen pk-yritysten toiminta oli kannattavampaa kuin suurten yritysten vuonna 2008. Suurilla yrityksillä käyttökate oli 8,1 prosenttia, nettotulos 2,8 ja kokonaistulos 3,0 prosentti liiketoiminnan tuotoista.

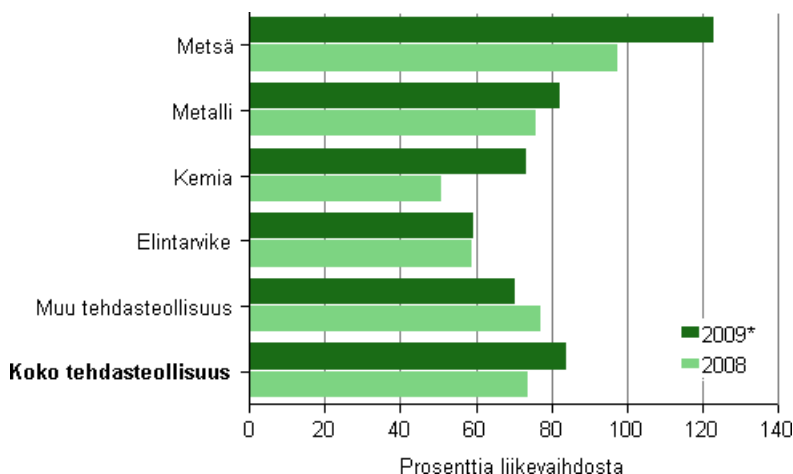
3. Rahoitus

Tehdasteollisuuden taseen loppusumma oli 176 miljardia euroa ennakkotietojen mukaan vuonna 2009. Tase supistui 17 miljardilla eurolla edellisvuoteen verrattuna. Oma pääoma pieneni 2 miljardilla eurolla ja velat 14 miljardilla. Oman pääoman suhteellinen osuus kasvoi pari prosenttiyksikköä ja velkojen osuus laski lähes saman verran edellisvuoteen verrattuna. Tehdasteollisuuden omavaraisuusaste nousi 2,5 prosenttiyksikköä 43,9 prosenttiin.

Teollisuusyrityksillä kokonaisvelat, velat ja pakolliset varaukset vähennettynä ennakkomaksuilla olivat 96,8 miljardia euroa, mikä on yli 14 miljardia vähemmän kuin edellisvuonna. Kokonaisvelkojen suhteellinen osuus liikevaihdosta kasvoi 10,2 prosenttiyksikköä, 84,4 prosenttiin. Liikevaihto laski 21 miljardia euroa enemmän kuin kokonaisvelat.

Päätoimialoista metsäteollisuus on pysynyt suhteellisesti velkaisimpana toimialana. Vuonna 2009 sen kokonaisvelat nousivat 123 prosenttiin liikevaihdosta. Muutosta edellisvuoteen oli 25 prosenttiyksikköä. Elintarviketeollisuudessa kokonaisvelkojen suhteellinen osuus oli vajaat 60 prosenttia liikevaihdosta.

Kuvio 9. Tehdasteollisuuden kokonaisvelat toimialoittain 2008–2009*

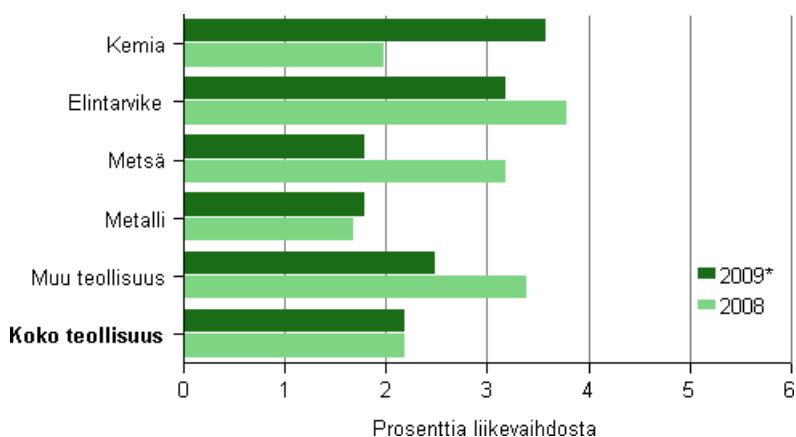

* ennakkotieto

4. Investoinnit

Vuonna 2009 tehdasteollisuuden aineelliset nettoinvestoinnit pienenivät edellisvuodesta. Nettoinvestointien määrä oli 2,5 miljardia euroa eli 0,8 miljardia euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Nettoinvestointien suhteellinen osuus liikevaihdosta pysyi lähes edellisvuoden tasolla. Verrattuna liikevaihtoon nettoinvestoinnit olivat 2,2 prosenttia. Kun verrataan nettoinvestointeja liikevaihtoon päätoimialoittain, niin suhteellisesti eniten investoitiin kemianteollisuudessa ja elintarviketeollisuudessa, kemianteollisuudessa 3,6 ja elintarviketeollisuudessa 3,2 prosenttia. Vähiten investoitiin metalliteollisuudessa, vain 1,8 prosenttia liikevaihdosta vuonna 2009.

Kuvio 10. Tehdasteollisuuden nettoinvestoinnit toimialoittain 2008–2009*

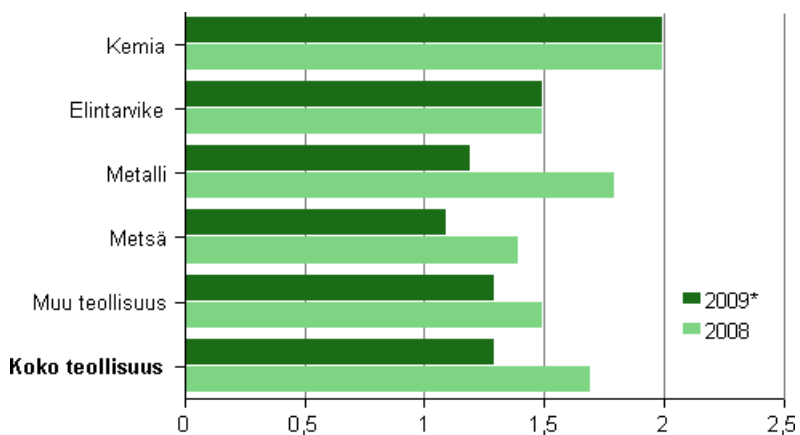

* ennakkotieto

5. Jalostusarvo

Koko tehdasteollisuuden jalostusarvo oli 22,7 miljardia euroa vuonna 2009. Se laski edellisvuodesta 9,3 miljardilla eurolla. Jalostusarvosta kului 74,6 prosenttia henkilöstökulujen kattamiseen.

Kuvio 11. Tehdasteollisuuden jalostusarvo / henkilöstökulut 2008–2009*

* ennakkotieto

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kaivostoiminnan ja tehdasteollisuuden tuloksen muodostuminen 2008–2009*

TULOKSEN MUODOSTUMINEN	B Kaivostoiminta 2008	B Kaivostoiminta 2009* ¹⁾	C Tehdasteollisuus 2008	C Tehdasteollisuus 2009* ²⁾
	1000 euroa	1000 euroa	1000 euroa	1000 euroa
Liikevaihto	1 277 785	1 125 530	150 034 847	114 799 962
Liiketoiminnan muut tuotot ³⁾	32 926	20 554	2 306 728	2 007 681
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	1 310 711	1 146 084	152 341 575	116 807 643
Aine- ja tarvikkeikäyttö	-326 745	-349 267	-88 691 712	-66 206 128
Ulkopuoliset palvelut	-303 296	-280 334	-8 356 891	-6 317 454
Palkat ja henkilösivukulut yhteensä	-189 425	-199 474	-18 935 355	-16 964 052
Laskennallinen palkkakorjaus	-6 171	-5 637	-194 769	-181 198
Liiketoiminnan muut kulut ⁴⁾	-301 578	-265 633	-23 317 688	-20 716 538
Valmisteverojen lisäys/vähennys	18 058	133 379	55 617	-842 703
KÄYTTÖKATE	201 554	179 119	12 900 776	5 579 570
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-106 079	-168 455	-5 035 280	-5 914 500
LIIKETULOS	95 475	10 663	7 865 496	-334 930
Rahoitustuotot	86 584	75 327	8 701 208	7 138 708
Rahoituskulut	-126 039	-102 534	-9 884 792	-6 405 116
Verot	-25 944	29 328	-2 112 902	-1 179 231
NETTOTULOS	30 076	12 785	4 569 008	-780 571
Satunnaiset tuotot	60 917	40 267	2 637 509	1 724 764
Satunnaiset kulut	-64 978	-39 219	-2 565 174	-1 811 903
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja fuusiovoitot	9 183	3 123	1 270 821	1 411 991
Käyttöomaisuuden myyntitappiot ja fuusiotappiot	-4 297	-5 159	-959 964	-181 001
KOKONAISTULOS	30 901	11 796	4 952 200	363 280
Tilinpäätössiirrot yhteensä	-46 313	-52 719	497 896	553 672
Laskennallinen palkkakorjaus (palautus)	6 171	5 637	194 769	181 198
TILIKAUDEN TULOS	-9 239	-35 286	5 644 884	1 098 150

1) *ennakkotieto

2) *ennakkotieto

3) pl. käyttöomaisuuden myyntivoitot ja fuusiovoitot

4) pl. käyttöomaisuuden myyntitappiot ja fuusiotappiot

Liitetaulukko 2. Kaivostoiminnan ja tehdasteollisuuden tunnusluvut 2008–2009*

TUNNUSLUVUT	B Kaivostoiminta 2008	B Kaivostoiminta 2009* ¹⁾	C Tehdasteollisuus 2008	C Tehdasteollisuus 2009* ²⁾
Jalostusarvo, 1000 euroa	397 150	384 229	32 030 900	22 724 799
Aineelliset nettoinvestoinnit, 1000 euroa	674 347	287 363	3 364 055	25 20 123
Jalostusarvo / henkilöstökulut	2,0	1,9	1,7	1,3
Käyttökate-%	15,4	15,6	8,5	4,8
Rahoitustulos-%	10,4	15,8	6,3	4,4

TUNNUSLUVUT	B Kaivostoiminta 2008	B Kaivostoiminta 2009*¹⁾	C Tehdasteollisuus 2008	C Tehdasteollisuus 2009*²⁾
Nettotulos-%	2,3	1,1	3,0	-0,7
Kokonaistulos-%	2,4	1,0	3,3	0,3
Kokonaispääoman tuotto-%	4,8	1,8	5,7	2,0
Omavaraisuusaste, %	37,6	39,0	41,4	43,9
Kokonaisvelat / liikevaihto-%	157,2	194,7	74,2	84,4

1) * ennakkotieto

2) * ennakkotieto

Teollisuuden tilinpäätöstilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilinpäätöstilaston ennakkotiedot vuodelta 2009 sisältää tietoja eri toimialojen tuloksen muodostumisesta ja kannattavuudesta. Keskeiset tunnusluvut on laskettu erikseen pk-sektorille ja koko toimialalle.

Tilastoyksikkönä on yritys. Kuvausalueen ulkopuolelle jäävät julkisen sektorin viranomaisyksiköt, voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, rahoitus ja vakuutus toiminta sekä ne maatilatalouden yksiköt, jotka eivät toimi työnantajina. Lopullisesta tilastosta poiketen ennakkotilastossa ei ole mukana kuntien liikelaitosten tietoja. Yksilöivänä tunnuksena on yrityksen liike- ja yhteisötunnus eli y-tunnus.

Tilasto sisältää tuloslaskelman tiedot pääkohdittain, sekä näistä lasketut kannattavuuden keskeiset tunnusluvut. Ennakkotilastossa taseesta on julkaistu taseen loppusumma ja taseesta laskettuja tunnuslukuja. Lisäksi tilasto sisältää yritysten perus- ja luokittelutietoja, jotka saadaan Tilastokeskuksen yritysrekisteristä.

Tilastotietoja käytetään Suomen yrityssektorin rakenteiden, kannattavuuden ja kehityksen analysointiin ja seurantaan. Tietojen suurimpia käyttäjiä ovat elinkeinoelämän edustajat, tutkimuslaitokset, julkinen hallinto ja kansainväliset tahot kuten Euroopan komissio ja OECD. Tilastojen käyttöä ja luovuttamista koskevat yleiset salaussäännöt.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma esitetään ryhmitettynä siten, että siitä käy ilmi tuloksen muodostumisen kannalta keskeiset erät, käyttökate, liikevoitto, nettotulos ja kokonaistulos. Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja fuusiovoitot sekä myyntitappiot ja fuusiotappiot esitetään satunnaisina erinä. Ennen käyttökateä esitetty laskennallinen palkkatorjauksen oikaistua satunnaisten erien jälkeen ennen tilikauden tulosta. Tilikauden tulos on virallisen tuloslaskelman mukainen.

Tunnusluvut

Tunnusluvut on laskettu Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeita noudattaen niin pitkälle kuin se on tietosisällön puolesta mahdollista.

Liiketoiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut

Liiketoiminnan tuotot yht. = Liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot – käyttöomaisuuden myyntivoitot – fuusiovoitot

Jalostusarvo = Käyttökate + henkilöstökulut yhteensä

Aineelliset nettoinvestoinnit = Aineellisten hyödykkeiden lisäykset – vähennykset

Kannattavuutta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Käyttökate - \%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Nettotulos - \%} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Kokonaistulos - \%} = \frac{\text{Kokonaistulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Rahoitustulos - \%} = \frac{\text{Käyttökate} + \text{rahoitustuotot} - \text{rahoituskulut} - \text{verot}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Kokonaispääoman tuotto - \%} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Tehokkuutta kuvaavat tunnusluvut

Liikevaihto / henkilöstö

Jalostusarvo / henkilöstökulut

Rahoitusta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä}}{\text{Tase} - \text{saadut ennakkomaksut}} \times 100$$

$$\text{Kokonaisvelat / liikevaihto} = \frac{\text{Vieras pääoma} - \text{saadut ennakkomaksut}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Yritys

Tilastoyksikkönä on yritys. Yrityksellä tarkoitetaan yhden tai useamman henkilön yhdessä harjoittamaa taloudellista toimintaa, joka tähtää kannattavaan tulokseen. Yrityksiä ovat:

- ammatin- ja liikkeenharjoittajat, jotka toimivat omalla nimellään tai rekisteröidyllä toiminimellä,
- oikeushenkilöt (esim. osakeyhtiö, kommandiittiyhtiö, avoin yhtiö, osuuskunta, säästöpankki ja taloudellinen yhdistys),
- valtion ja kuntien liikelaitokset.

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus on Toimialaluokitus 2008 (Tilastokeskus, käsikirjoja 4, Helsinki 2008). Toimialaluokitus 2008 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev.2:een siten, että NACE:n nelinumerotasoa on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla.

Tilastoja voidaan tuottaa tarkimmalla toimialatasolla tietojen salaussääntöjen puitteissa.

Oikeudellinen muoto

Käytetty oikeudellinen eli juridinen muoto on yritysrekisterin käyttämä luokitus. Verohallinnon asiakastietokannassa olevat oikeudelliset muodot muutetaan Yritys- ja toimipaikkarekisterissä YTR:n käyttämän luokituksen mukaiseksi.

Kokoluokitus

EU:n komission suositus (6.5.2003) pienten ja keskisuurten (PK) yritysten määritelmästä (2003/361/EY, Euroopan yhteisöjen virallinen lehti N:o L 124/2003) määrittelee PK -yritykset sekä pienet yritykset seuraavien sääntöjen mukaan

1. Pienet ja keskisuuret yritykset määritellään yrityksiksi,
 - joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden
 - vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa ja
 - jotka täyttävät kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
2. Pieni yritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 10 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
3. Mikroyritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
4. Riippumattomia yrityksiä ovat ne yritykset, joiden pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista 25 prosenttia tai enemmän ei ole yhden sellaisen yrityksen omistuksessa tai sellaisten yritysten yhteisomistuksessa, joihin ei voida soveltaa tilanteen mukaan joko PK -yrityksen tai pienen yrityksen määritelmää.

Suuruusluokkien liikevaihto- ja taseen loppusumman rajoja tarkistettiin vuonna 2003. Suuruusluokkien tiedot edellisiin vuosiin eivät ole tästä johtuen täysin vertailukelpoisia.

Tietolähde

Rakennetilastojen pääasiallinen tietolähde on verohallinnon elinkeinoverotusaineistot, joita täydennetään puuttuvien tietojen osalta Tilastokeskuksen omalla kyselylomakkeella ja virallisen tilinpäätöksen tiedolla.

Tilinpäätöstilastot on laadittu vuodesta 2000 lähtien 30.12.1997 voimaan tullutta uutta kirjanpitolakia ja -asetusta noudattaen (Kirjanpitolaki ja -asetus 30.12.1997 / 1336).

Tärkeimmät Tilinpäätöstilastojen laadintaan vaikuttavat tilastoalan asetukset ovat seuraavat:

1. Yritystoiminnan rakennetilastoasetus. Keskeinen vuosittaisten yritystoiminnan tilastojen laatimista ohjaava asetus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) No 295/2008.
2. Tilastoyksikköasetus. Yritystoiminnan tilastoinnissa sovellettava tilastoyksiköitä koskeva asetus Euroopan neuvoston asetus No 696/93.
3. Toimialaluokitusasetus. Toimialaluokitus 2008 perustuu Euroopan unionin yhteiseen toimialaluokitukseen, NACE Rev.2:een, jota on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä tasolla.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilaston peruskehikon muodostaa Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysrekisteristä saadaan tilaston keskeiset luokitusmuuttujat kuten toimiala, sektori, oikeudellinen muoto, omistajatyypit, alue sekä henkilöstön määrä ja suuruusluokka. Tilinpäätöstilastoon yritykset on valittu käyttäen samoja rajoituksia toiminta-ajan, henkilöstön ja liikevaihdon suhteen kuin yritysrekisterissä. Myös yhdenkertaista kirjanpitoa pitävät ammatinharjoittajat sisältyvät tilinpäätöstilastoon.

Tilinpäätöstilaston aineisto perustuu verohallinnon elinkeinoverotusaineistoon ja Tilastokeskuksen yritystiedusteluun. Elinkeinoverotusaineisto sisältää kaikkien elinkeinoverotuslain alaisten yritysten ja ammatinharjoittajien tilinpäätöstiedot. Se on ollut Tilastokeskuksen käytettävissä vuodesta 1994 lähtien.

Omalla tiedustelulla kerätään vuosittain tietoja noin 6 000 yritykseltä. Tiedustelun piiriin kuuluvat toimialojen Kaivostoiminta ja louhinta, Teollisuus, Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto sekä Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto ja muu ympäristön puhtaanapito kaikki yli 50 henkilöä työllistävät yritykset. 10 – 50 henkilöä työllistävistä yrityksistä tiedusteluun on valittu yritykset satunnaisotannalla. Muiden toimialojen kaikki yli 100 henkilöä työllistävät yritykset kuuluvat tiedustelun piiriin ja 10 – 100 henkilöä työllistävistä yrityksistä tiedusteluun on valittu yritykset satunnaisotannalla. Tiedustelun piiriin kuuluu myös joitain henkilöstömäärältään pienempiä yrityksiä sekä kaikki kunnalliset liikelaitokset.

Omassa tiedustelussa kerätään investointitietoja ja muita tilinpäätöksen lisätietoja. Oman kyselyn aineistoa tarkistetaan erilaisilla aineiston sisäisillä loogisuus- ja suhdelukutesteillä. Tietoja verrataan myös muihin tietolähteisiin. Patentti- ja rekisterihallituksen elektronista kuva-arkistoa käytetään tietojen tarkistamisessa.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilinpäätöstilasto sisältää kattavasti tiedot kaikista liikeyrityksistä lähes kaikilta toimialoilta.

Maatilataloudesta ovat mukana työnantajina toimivat tilat. Tilinpäätöstilasto ei sisällä seuraavien toimialojen tietoja: 12, 64, 65, 66, 84, 851, 852, 853, 854, 85591, 856, 86210, 91010, 94 (toimialaluokitus 2008).

Otokseen kuuluvien yritysten tiedot tarkistetaan yrityskohtaisesti. Pienempien ja vastaamattomien yritysten tuloslaskelmatiedot saadaan verohallinnon elinkeinoverotusaineistosta ja muista hallinnollisista aineistoista. Yritysten luokitus tiedot kerätään pääsääntöisesti Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteristä.

Elinkeinoverotusaineisto on tärkeä tilaston tietolähde. Aineiston laatu tarkistetaan ja korjataan ohjelmallisesti. Liikevaihdon mukaan noin kahdelle prosentille yrityksistä tiedot imputoidaan käyttäen vastaajaluovuttaja -menetelmiä. Myös kyselyn ulkopuolisten yritysten omaan kyselyyn sisältyvät lisätiedot imputoidaan käyttäen malliluovuttaja -menetelmää.

Liiketoiminnan kuukausikuvaajien liikevaihto on laskettu verohallinnon maksuvalvonta-aineistosta.

Liikevaihdon määrittely arvonlisäveroilmoituksessa ei täysin vastaa tuloslaskelman liikevaihtoa.

Tilinpäätöstilastossa yritysten kokoluokitteluna on käytetty EU:n komission suositusta. Tämän johdosta jakautuminen kokoluokkiin eroaa Suomen yritykset -julkaisussa esitetystä luvusta. Pääasiallinen syy on ehto riippumattomuudesta. Suomen yritykset -julkaisussa pienet ja keskisuuret yritykset on määritelty vain henkilökunnan perusteella.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Yritysten tilinpäätöstilastosta julkaistaan vuosittain ennakkolliset ja lopulliset tilastot. Ennakkotiedot valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden syyskuussa ja lopulliset tiedot tämän jälkeen helmikuussa.

Tilinpäätöstilastoa on laadittu vuodesta 1974.

5. Tietojen saatavuus

Tilinpäätöstietoja on saatavissa toimialoittain ja suuruusluokittain Tilastokeskuksen internet-sivuilta.

6. Tietojen vertailukelpoisuus

Tilastotietojen eri ajankohtien vertailukelpoisuuteen vaikuttaa kirjanpitolain muutokset. Vuoden 2003 tilastossa otettiin käyttöön laskennallinen palkkakorjaus. Palkkakorjaus on tehty pienille yrityksille, joilla yrittäjien tekemä palkaton työpanos on suuri. Palkkakorjaus parantaa yritysten välistä vertailtavuutta. Tiedot on julkaistu siten, että tiedot on saatavissa myös ilman palkkakorjausta.

7. Tietojen selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastotiedoista on saatavilla vuoden 2002 toimialaluokituksella yhtenäinen aikasarja 1999 - 2008. Kuitenkin yhtenäisyyttä muihin tilastoihin rajoittavat käsitteelliset ja menetelmälliset asiat:

1. Liiketoiminnan kuukausikuvaajien liikevaihto on laskettu verohallinnon maksuvalvonta-aineistosta. Liikevaihdon määrittely arvonlisäveroilmoituksessa ei täysin vastaa tuloslaskelman liikevaihtoa.
2. Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoissa yritysten määrä on suurempi kuin rakennetilaston tilinpäätöstilastossa. Ero syntyy pääasiassa rahoitus- ja vakuutustoiminnan sekä julkisen hallinnon yritysten puuttumisesta tilinpäätöstilaston luvuista. Myös yritysten luokittelussa toimialoille on jonkin verran eroja. Toimialoittaiset luvut saattavat poiketa yritys- ja toimipaikkarekisterin luvuista myös fuusiokorjausten erilaisesta ajoituksesta johtuen. Tilinpäätöstilastossa fuusiokorjaukset tehdään tapahtumavuonna, mutta yritys- ja toimipaikkarekisterissä vasta seuraavana vuonna. Yritys- ja toimipaikkarekisteri ei myöskään tilastoi kunnallisia liikelaitoksia.
3. Tilinpäätöstilastossa yritysten kokoluokitteluna on käytetty EU:n komission suositusta. Tämän johdosta jakautuminen kokoluokkiin eroaa Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoissa esitetyistä luvuista. Pääasiallinen syy on ehto riippumattomuudesta. Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoissa pienet ja keskisuuret yritykset on määritelty vain henkilökunnan perusteella.
4. Kansantalouden tilinpidon toimialoittainen arvonlisäys perushintaan poikkeaa tilinpäätöstilaston jalostusarvosta, koska kansantalouden tilinpidon laskelmat laaditaan toimipaikoittain. Tilinpäätöstilastojen jalostusarvon laskenta pohjautuu yritystason tietoihin.

Lisätietoja

Pirkko Nurmela (09) 1734 3519
Vastaava tilastojohtaja:
Leena Storgårds
rakenne.tilastot@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute